

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

FRITHIOF HELLBERG

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 31 MARS 1912.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HOGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

"Svenska Konstnärinnor" i Lund.

GERDA TIRÉN.

energi och målmedvetenhet, som här lagts i dagen, så mycket mera som en dylik sammanslutning, i och för sig ett stort steg framåt, visar hän på rika möjligheter.

Den konst vi sålunda fått glädjen se i sitt sammanhang, ej som förut endast glimtvis vid utställningar, där de manliga kollegerna haft både första och sista ordet — denna konst är förvånande mångsidig och framför allt präglad af mognad, af hög konstnärlig halt. Figurframställningen dominerar, och ett godt grepp vid den nu pågående utställningen var framvisandet af en rad självporträtt, de mest betydande här återgifna. I öfrigt är det kanske mest värderade namnet inom detta område Hildegard Thorells, samt öfriga goda namn: Emma Toll, Kaja Widegren, Emilia

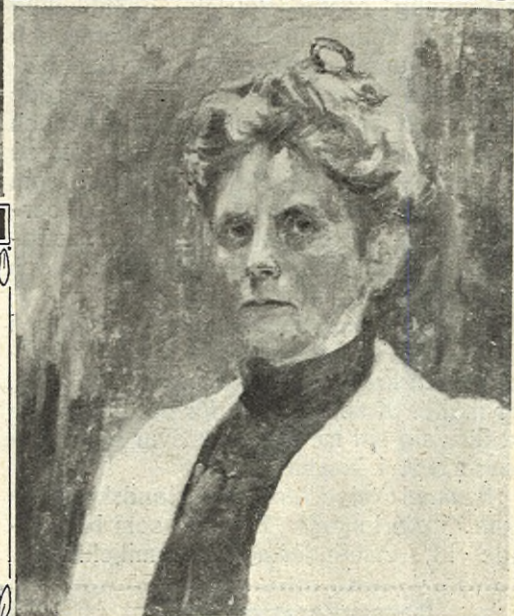
TYRA AF KLEEN.

Arbete och möda i knappast mätbart mått ligga bakom denna verksamhet och hafva i hela sin tyngd hvilat på en enda — föreningens klarsynta, med en utomordentlig administrativ förmåga begåfvade stiftarinna, Ida von Schulzenheim. Ännu föga kändt, torde hennes verk, då det vuxit till en makt och ett stöd, fullt blifva uppskattadt af alla dem, för hvilka kvinnornas kulturinsats är en af tidens mest glädjande företeelser.

MÄRTA RYDBECK.

Lönblad, Hedvig Hamilton, Elsa Kantzow, Britta Ellström, Anna Odman, Elisabeth Barnekow, Gerda Höglund och Märtha Rydell-Lindström samt som miniatyrist Fanny Hjelm. — Landsskapskonsten å utställningen speglar allra tydligast de olika strömningarna från och med Hedvig Strandbergs, Julia Becks och Stina Tiréns vekt lyriska konst, till Charlotte Wahlströms och Märta Tynells stämningsdjupa bilder och de yngsta landskapisternas, Edith Granströms m. fl. bredt dekorativa föredrag. Rangplatsen inom djurmaleriet intages af Ida von Schulzenheim. Akvareller och grafik äro rikt företrädda — vi nämna Otilia Adelborg, Elsa Beskow, Jeanna Björkman, Gerda Nordling, Louise Stjernstedt m. fl. Skulpturen, fåtaligt företrädd, framvisar bl. a. namn Ida Thoresen, Ruth Milles och Agnes Frumerie.

GERDA KALSTENIUS.

MINNA CARLSSON.

Iduns Jubileum-Artiklar

FRÖKEN CECILIA MILOW, SOM BIDRAGIT till vår jubileumsartikelserie med nedanstående uppsats, är bl. a. bekant genom sitt ledarskap i Kungsholmens boy-scout-klubb och f. ö. känd som skriftställerinna på olika områden. Hennes

starka sociala och fosterländska intressen utgöra den bärande grunden i hennes författarskap, något som också framgår af efterföljande artikel med dess appel till kvinnorna att hvar i sin stad lämna sin medverkan till det nationella byggnadsarbetet.

DE SISTA ÅRENS ANDLIGA, moraliska, sociala och politiska utveckling i vårt land har omkastat alla värden och tvungit fram fler allvarliga problem än vi på hundra år haft att lösa. Nya former af tyranni och förtryck måste bekämpas och tillintetgöras, nya sanningar mottagas, nya lögner förkastas, nytt ansvar påtagas, hur stora offer det än kräver. Lyxbegäret måste städfas, arbetsviljan stegras, plikt känslan höjas, ty hvad som nu kommer att ske blir i lång tid framåt afgörande för Sverige.

Hos de flesta människor är väl fosterlandskärleken en djup och stark instinkt. Den binder oss samman, män såväl som kvinnor, i en samhörighet som har sin rot i ett gemensamt språk, en gemensam historia, gemensamma seder och bruk. Det är ej männen allena, som skapat denna vår nationella egendom. Kvinnornas insats därvidlag har varit grundläggande.

Nationell handlingskraft beror på individens karaktär. Karaktären växer sig stark eller svag vid hemmets härd. Det är vid den härden kvinnan äger sitt största inflytande och genom det gör sin största nationella insats.

Ty den första och största nationalplikten är hemvården. Den yttre faller i allmänhet på mannens lott, den inre till största delen på kvinnans.

Sveriges mödrar skapa Sveriges framtid i lycka, i styrka, i ljus — eller ock i olycka genom svaghet, njutningslystnad och själfviskhet. Det är modern, som odlar hemkärleken, ur hvilken samhällskärleken och fosterlandskärleken hämta sin styrka. Mor lär barnen älska hemmet, emedan hemmet är ett stycke Sverige. Hon gifver barnen enkla vanor, regelbunden sysselsättning och kräver utaf dem omullig sanningskärlek, ögonblicklig lydnad, som håller tillbaka den pockande och framfusige, uppmuntrar den blyge och försagde. Hon gifver aldrig den ene företrädare framför den andre, ty alla äga henne och hon äger dem alla. Hvarje mor, som så fostrar sina barn, gör staten en tjänst, som aldrig kan återgäldas, så dyrbar och oersättlig är den. Resultatet af hennes nationella insats äro framtidens medborgare och medborgarinnor.

Medborgartanken måste tidigt inplantas i barnet, måste blifva en lefvande kraft i barnasinnets, en kraft, som växer med dess växt. Efter måttet af sina krafter får barnet af modern lära sig sitt medborgaransvar och medborgararbete i hemmet.

I hemmet utvecklas fosterlandskärleken genom fosterlandets historia, som blir lefvande lif, omhändertagen i familjekretsen.

Kvinnans nationella insats.

Stora karaktärer, som gifvit sig hän i oegennyttig kärlek, i offervilligt arbete för kommande generationer, blifva alltid de unga en impuls och sporre, väcka längtan och vilja att aldrig spara sig när det gäller nationens ära och välfärd. Gärningar tala för sig själfva. Historiens blad lysa af svenska namn, som vunnit generationers tacksamhet och välsignelser.

Det finnes äkta och oäkta patriotism här i världen. Mor lär sina barn att sky den bultersamma, som i tid och otid väsnas om "stora minnen", om "nationell samling", en patriotism, som visserligen lägger beslag på ordet, men skänker det allt för lifet innehåll. Patriotism är intet tomt skryt om fädrens gärningar, utan en allvarlig vilja och håg att i gärningar likna dem.

Drottning Louise af Preussen, den nuvarande kejsarens farfars mor, var en som sörjde öfver att Tysklands folk förslöats i "minnen från fornstora da'r" — att det "levvat på sjuåriga krigets ära och glans". Det var hon som väckte en försoffad, slumrande samtid till ambition och hederskänsla, det var hon som skänkte den mod att resa sig mot enväldshärskaren, Napoleon I, han som förödmjukat hennes folk, härjat hennes land, kränkt hennes hem och hopat smålek öfver hennes namn. Drottning Louise räddade Preussen och sådde tidigt i sonens själ den stortyska enhetstanken. Hon förtviflade aldrig om fäderneslandet, äfven när statsmän och fältherrar gifvo det förlorat. Genom exempel, i ord och gärning visade hon sin son och sitt folk vägen på hvilken nationen skulle återfinna sig själf. Hvad hon gjorde, kan hvarje enskild mor göra äfven i vårt land.

Hafva ej vi i Sverige drömt drömmar på de stora minnas dunkuddar? Preussens historia efter sjuårs-kriget är i mångt och mycket vår egen under det förflutna seklet.

Tag en hundrededel af allt elände, alla brott eller misstag som begås i vårt land, spana efter orsaken och i nittionio fall af hundra finner du den vid hemmets tröskel. Tag en hundrededel af all plikttröhet, summan af all flit, allt tyst arbete i kärlekens och godhetens tjänst, alla storbragder, allt moraliskt mod, summan af allt det bästa, det ädlaste som vårt land presterat, gå till källan och du står åter vid hemmets dörr.

"Sveriges mödrar — Sveriges mödrar —

Men finnes det då ingen plats för de många kvinnor, som ej äro mödrar?" ropade otåliga röster.

Jo, plats för dem! Se, de komma, skaran i hundratusetal, af obeaktade, ringa aflönade, de som gjort sin tysta gärning i nationens tjänst: lärarinnorna, sjuksköterskorna, diakonissorna, slumsysstrarna, tjänarinnorna, de många hemlösa och namnlösa barnens vårdarinnor. De äro världens arbetare. Mycket har kräfts af dem, vi stå inför tider då än mer skall utkrävas, ty de erkända kommunala rättigheterna föra med sig skyldigheter, nya, svåra och vidtomfattande.

Det är den ogifta kvinnans rättighet och skyldighet att se till att de många samhälls-problemen lösas, ej efter partipolitiska synpunkter, utan efter samhällsnyttiga. Alla goda krafter måste sammansluta sig, ty därigenom försvagas de dåliga och undertryckas. I kampen för nykterhet, sedlighet, ordning, allmän säkerhet, religiöst lif, politisk och social upplysning ha kvinnorna nationella uppgifter att vårda, så som Sveriges bildade kvinnor fordom förstodo att göra det.

Nya tiders Sverige har drivit kvinnorna ur hemmen in i fabriker eller ock ha kvinnorna frivilligt vänt hemmen ryggen för att tillfredsställa anlingen sina själfständighetskraft, sin ärelystnad eller sin särskilda begåfning. Sveriges kvinnor ha tillkämpat sig rätt en att själfständigt tänka, handla, arbeta för sitt kön, i hopp om att denna rätt skall öka kvinnans människovärde. Denna tillkämpade rätt är i och för sig en nationell insats af ej obetydligt värde. Med rättigheterna följa skyldigheter så kräfvande och tunga, att det vill till stora andliga mått för att kunna fylla dem. Genom exempel i ord och i handling gäller det nu för Sveriges kvinnor att gå den väg, som leder till nationell styrka utåt, till nationell lyftning inåt. Forna tiders kvinnor kräfdes för rikets frihet och bestånd ett starkt försvar. Hemmen försvarade de själfva genom sin idoga flit, sin offervilliga kärlek, sin gudsfruktan, en nationell insats, som burit spår ända fram i vår tid. De spåren få ej utplånas.

Sveriges kvinnor kunna ej, böra ej förtvifla om fosterlandet. Det tillkommer dem att visa vägen till nationens pånyttfödelse, genom krafvet på ett starkt yttre försvar. I hägnat af detta yttre försvar kunna de ägna sig med hängifven kärlek åt de nationella uppgifter, som landets inre försvar kräver. Med varsamma odlarhänder skola de förstå att åt kommande generationer radda de nationella skatter vi fått i arf af forntidens starka, offervilliga, målmedvetna kvinnor.

Den insatsen få de ej svika.

CECILIA MILOW.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 8.50	Helt år	Kr. 8.—
Halfit år	» 8.50	Halfit år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösnr	» 0.12	Lösnr	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 1846. Allm. 8808.	Expeditionen: Riks 1846. A. 6147.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 8860. A. 402.	Annonskontoret: Riks 1846. A. 6147.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8859. Allm. 4804.	

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser
25 öre efter text.	debiteras 50 öre med
50 öre & textsida.	20 % förhöjning & sär-
20 % förhöjning & särskild begärd plats.	skild begärd plats.

Klockarens Joel.

(Forts.)

ODMORGON, JOEL, SADE hon, och kallade honom Joel som alla människor i samhället gjorde.

— Godmorgon, svarade han.

— Få jag se på, när Joel arbetar?

— Var så god.

Hon ställde sig bredvid honom och såg på. Han arbetade utan att synas tänka på henne, och han var nöjd att hon teg. Agda förstod, att hon skulle tåga; hon visste, att Joel var besvärad af samtal, det var en vanlig anledning till skämt. Hon betraktade honom uppifrån, såg hans nakna med det otroligt mjuka hårfästet, hans öron, skära som en flickas. Han var barhufvad och i skjortärmarna; skjortan stramad och visade öfverarmens teckning. Han rörde med flinka, varsamma rörelser vid helt små plantor i långa rader. Det gick en ganska lång tid, och Agda stod kvar. Hon tänkte icke och planlade ingenting. Så länge hon var här, var åtminstone ingen annan här, det var allt.

— Jag skulle gärna vilja lära mig det här, sade hon till sist på en slump.

— Så, svarade Joel förvånad. Vårdshus-Leanders dotter hade han sett i flera år, och ingenting hade hon syntts tänka mindre på än trädgårdsarbete. Men han tog inte upp spörsmålet. Han hade samlat ett helt fångris och kvistar och gick mot rishögen, och hon följde som om det varit hennes lott. Nu började solen värma och sken på hennes ansikte och hennes hatt, en stor mörkröd filthatt, passande på hennes mörka tunga hår. Joel stod och såg på henne och såg, att när solen lyste rätt in i hennes ögon, voro de blanka och varmt bruna som en kastanje, nyss fallen från trädet om hösten. Men när hon vände blicken, blixtrade ljuset till i detta blanka, fuktiga öga. Joel och Agda stodo midt för hvarandra och han visste ej hvad han kände eller ville, endast ett något ovanligt hände honom. Hennes närvaro tycktes honom egendomligt nog som en hjälp och en hvila, ja, därhän att han erfor en behaglig trötthet. Han önskade, att hon icke måtte gå och framför allt icke säga något, icke komma med något af damernas tusen hvarför, så onödiga och så besvärande att svara på.

Agda sade heller ingenting — emedan hon ingenting kunde finna. Dumma Joel, ville hon ropa, begriper du inte! Tag min hand och låt det strax vara klart! Du får se så lycklig du blir! Det är jag, jag, Agda! — Men något dylikt kunde hon naturligtvis icke yfra. Hon stod midt i solen, och solen lyste på henne. Det gick en tid, så succade Joel till och tog vägen tillbaka till drifbänkarna, och Agda följde honom lika stum.

— Joel, sade hon, får jag komma igen en annan dag?

— Ja, svarade han. Gärna.

— Jag stör inte Joel då?

— Nej.

Hon tänkte efter litet och knep ihop munnen.

— Går Joel aldrig ut annat än här i träd-

Själfbetraktelser om våren.

Af Ludvig Nordström.

I.

I DAG FÖR FÖRSTA GÅNGEN af vårsol lyste stan, och ny ljud fågelsången från parkens snögrå plan, men alla ska vi ändå dö, vårt varma kött är endast hö. Fäll, barn, en stilla tår och fyll ditt gifna öde, du nalkas snart de döde, är glömd om femti år.

Af lifvet endast ber jag den stora ödmjukhet, med vemod sedan ser jag alltings förgänglighet, mitt högmod vill jag lägga bort. Hvi yfs jag i ett lif så kort, ren hvitnar ju mitt hår och nöjena bli bittra, sjung, vår, och le och kvittra för mina snabba år!

Snart mull mitt hjärta blifvit inunder gravvens häll, och älskande, som drivvit i vårkall stjärnekväll, de stanna, där jag hvilar tyst, och gå, när de hvarandra kysst, och då är än en vår, så skola tusen öden bli, lefvas, tas af döden i många tusen år.

O, lif, som föds och sviner i tusendens gestalt, som flammor, yr och brinner i mig, i dig, i allt, jag möter dig hvar bitter vår med samma tysta fråga: skall du mitt lifsmått råga med detta sista år?

II.

Jag kommer in i rummet, hufvut fullt af tankar på ting, som fylla dagens timmar, slår ögat upp, i fönstret drömlå glimmar den stilla marskväll, flödande ur himlens bankar, då känner jag, och säg hvarför, hur kraften plötsligt i min tanke dör, oändlighetens stumma djup jag hör, och stående som liflös ser jag natten dala och hör med undran himlens stjärnor sinsemellan le och tala.

III.

Så diktar man, då man är vek och mjuk, då själen eller magen krånglar och är sjuk, men hälsan återvänder och ger lifvet rosa, och glad man griper pennan och gör åter prosa.

Berättelse för Idun af Marika Stjernstedt.

gården? Till kyrkogården till exempel. Där är vackert. Gå dit i kväll, säg? Klockan nio, då är det månsken. Gör Joel det?

— Det kan jag göra, svarade han, och det föreföll honom lockande.

Då nickade hon, glad öfver sitt fynd, och en half minut därefter smällde grinden igen efter henne. Joel var omtumlad, men också glad. Han arbetade med ifver hela dagen, och ju närmare aftonen kom, dess mer ökades inom honom känslan af spänning.

Joel var oerfaren, men icke enfaldig. Han förstod att flickan haft intresse för hans person och alldeles icke för hans arbete; det var första gången något sådant hände honom, och han visste att det var ett äfventyr. Han fruktade det icke och flydde ej. Han erfor tacksamhet att det kommit till honom, något inom honom befriades, och hans hjärta kändes lätt och förhoppningsfullt, ehuru han ej visste hvad han gick till mötes. Han hade sett Agda Leander i flera år, hon hade ibland kommit till klockarträdgården med andra flickor, och det var det vanliga: O, så mycket blommor! Är det inte arbetsamt? Ska inte Joel ha en dräng till hjälp? Hvad heter den här blomman? Så lustigt namn! Har Joel alltid haft håg för det här? Men ett sådant besök som det i dag, det hade han aldrig haft.

På aftonen gick Joel till kyrkogården, för honom en välkänd plats, då han redan som barn ofta ströfvat där, beundrande planteringarna. Agda och han uppsökte dess aflägsnaste del, och mörkret föll på och omslöt dem. Ännu var månen blek och långt nere.

Flickan tog ynglingens hand och tryckte den.

— Led mig, Joel! sade hon. Det är skönt att slippa känna sig ensam.

Dessa ord rörde och berörde honom förunderligt. Det händer mig något stort och heligt, tänkte han och tog emot allt. Med sin hand, van att röra vid späda och ömtåliga plantor, vidrörde han Agdas bara och tunna hand, mjuk och ljum, och allenast detta kom honom att nästan svindla af lycka. Han lyfte denna hand och tog i den med sina bägge, uppfylld af högtidlig ömhet. Agda såg på honom, hans ansikte syntes henne vackert, hon tyckte också om hans kläder, en ljus filthatt, en mjuk halsduk, som gaf ett drag af artisteri; hon hade icke sett honom helgdagsklädd på länge och var angenämt öfverraskad.

— Joel, sade hon häftigt, du måste tycka om mig! Du och ingen annan!

— Det gör jag, Agda! svarade han.

— Är det sant? Narras inte för mig!

Och innan han svarat, slog hon armarna kring hans hals och slöt sig intill honom. Så lätt det gick, så fort det gick, tänkte hon, och när han kysste henne, föreföll det henne att hon i verkligheten redan länge tyckt om honom. Hon glömde andra försök, misslyckade uppslag, halffullgångna förlofningar, och stunden bragte henne en ljuflig, en oväntad lycka — så syntes det henne själf. Hon kysste honom lidelsefullt tillbaka, smekte hans af månskenet belysta ansikte och hviskade ömma ord, som han icke förmådde besvara.

KOSTYMER

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

huru smutsiga de än må vara kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Kanske behöfver Ni ej i år köpa någon ny kemisk tvätt och präsning af kostym kostar endast Kr. 5.— hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

Idun

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:

Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

När de måste skiljas, följde han henne så långt hon tillät och bad henne bevakande komma åter nästa morgon. Agda lofvade det och sprang, oviss om hvad som kunde vänta henne, ty klockan var öfver elfva.

I salen sulto herrar och superade, och gästgifvaren var ute hos dem. När Agda smet förbi, fick han syn på henne och kom genast efter henne in i våningen:

— Fördömd! ropade han. Är du ute och stryker nu igen... Och han svor och okvädade, infriade ett gammalt löfte om fördubbladt ovet. Agda lät honom tala till slut, hon stod stolt som en prinsessa i en ställning hon ofta öfvat framför speglarna, blicken mätande honom ur trekvarts profil.

— Jag tänker du blir höfligare så småningom, sade hon, när fadern teg och modern hunnit komma till, oroad af träfan: För jag är förlofvad med Joel, som har blifvit rik, och snart slipper ni se röken af mig mer!

III.

Joel visste icke hur man köper en egen- dom, men det gick mycket lättare än han trott. Landsfiskalen lofvade källarmästaren provision, om denne öfvertalade blifvande mågen att köpa gården, som han hade på hand. Själff hade landsfiskalen provision af ägaren, och gården blef ganska dyr; men Joel gick med på allt utan att knota.

Aldrig skulle han glömma den kyligt klara vårmorgon, då Agda först kom till honom i hans trädgård, då Agda stod där med solen i sina bruna ögon och stunderna runno bort. Aldrig skulle han glömma det ögonblick, då hon under det matta månskenet lade sin ljumma och lefvande lilla hand i hans, och han genomlades af högtid och underbar glädje. Men dessa intryck kommo icke igen. Visserligen var Agda i klockaregården morgon, middag och kväll, och hon följde honom som en skugga, när han sysslade med sitt vanliga värf. Men redan anade han, icke nyfikna, men väl otåliga frågor, såsom: är det inte slut snart? Kan allt detta verkligen behövas! — ehuru hon ännu klokt höll igen dem. Ja, Joel kände och anade; det stack i hans hjärta, och i hans hufvud brann migrä- nen, den han alltid fick, när människorna kommo honom för nära — och likväl var det honom redan omöjligt att undvara Agda. Men lycklig var han icke mer. Den gången var förbi.

En god egenskap hade flickan: hon sporde honom inte till råds och gaf honom inga råd. Hon sade: så gör vi! Och ehuru det mesta af hvad de skulle göra var honom emot, ryckte honom ur hans kära arbete och tröttade hans vid människosam- färdsel ovana sinne, följde han lydigt. Han bevisade hennes inköp af möbler och bo- hag, han satt i hennes hem och åhörde gästgifvarens historier och bullersamma skratt; han jakade till moderns förslag om bröllop i september. Sommaren gick som en feberdröm, vältrande om och om igen samma förlopp. Men ibland voro Agda och han ensamma i hans lilla gafvelkammare, och det strök ut allt annat.

Agda tassade så lätt öfver den skumma vinden med torkande växter och lökar, och i Joels rum lade hon sig raklång på den lilla låga sängen. Hon ville hvila och slöt ögon- nen. Joel låg på knä bredvid sängen och såg på hennes ansikte, och det var lyst emel- lan dem. Ibland kikade hon litet med ena ögat för att se efter hvad han gjorde, och det var alltid det samma: han såg på henne. Det roade henne. En mycket varm dag tog

hon af sin blus och visade sig för honom med hals och armar bara. Med blicken be- vakade hon honom för att se, om hon skulle behöfva försvara sig, och han tycktes känna hennes stränga vilja och föll till föga inför den.

I september gifte de sig och flyttade ut till sin nya gård, tre mil utåt landet.

Allt var inrättadt efter Agdas smak. Joel sof i en stor sängkammare med två engelska järnsängar, Joel åt i en matsal med ekmöbler och skinande taklampa af mässing. Joel hade förmak med valnötsmöbler och dra- perade gardiner, visitkortsskål och skämt- album på bordet. Joel kräufde ett rum för sina frön, sina kataloger och prof, men kon- toret var genomgångsrum och dagen lång satt Agda där vid telefonen och bjöd ut sina väninnor till landet. (Forts.)

Ärade

kvartalsprenumeranter

erinras om nödvändigheten af att i god tid förnya kvartalsprenumerationen, så att ej afbrott i expeditionen må uppstå. Under aprilkvartalet utkommer vårt intressanta värnummer, som i år benämnes

Flickornas nummer

och bjuder på en förträfflig text om den unga flickan i olika lefnadsförhållanden, hvar till sluter sig en rad belysande och vackra bilder.

Fem dagar i filanzana.

Bref från Madagaskar af Teres Kaudern.

COMMUNIKATIONERNA PÅ MA- dagaskar äro ännu i sin linda. Utmed kusterna kommer man någorlunda lätt med ångbåt, men äfven detta kan vara be- svärligt nog genom ombyten af båt och där- igenom spild tid, ty det finns ingen bållinje, som går rundt hela ön.

Men är det fråga om att färdas landvä- gen från ett ställe till ett annat, ställer sig saken betydligt mera krånglig, ty man kan tryggt säga, att det i förhållande till landets storlek finnes ytterst få vägar, som äro far- bara med åkdon. Fransmännen tyckas ha koncentrerat allt sitt intresse på att göra städerna angenäma för de franska funkio- närerna och glömt bort den stackars lands- bygden. De ha ju visserligen sammanbundit hufvudstaden, Tananarivo, med kusten ge- nom en järnväg, men hvad sägs om, att denna järnväg började man bygga från Tananarivo mot kusten i stället för tvärt om. Alltså, man fraktade byggnadsmate- rialet till järnvägen från kusten upp till hufvudstaden. För ett vanligt förstånd förefal- ler det ju bra mycket naturligare att börja bygga vid kusten och sedan forsla mate- rialet på den redan färdiga bandelen. Jag såg i Tamatave, att man ännu håller på i samma stil. Nu skall man nämligen sam- manbinda banans nuvarande ändpunkt vid kusten, Brickaville, med Tamatave. Då las- tar man i Tamatave af rälsen och forslar den till Brickaville för att börja lägga ut den där.

Lyckligtvis ha infödingarna upptrampat gångstigar, här och där något förbättrade af fransmännen, och på dem färdas nu eu-

ropéen, som vill besöka landet. Man kan då gå till fots, liksom de svarta göra, men det anses mycket skadligt för en hvit man, så de äro lätt räknade, som våga sig på det experimentet. Ett annat sätt är att rida, men de djur, som användas härtill, äro ej dem vi äro vana att se i Europa, utan det är oxar, vanligen med stympade horn. Ett tredje, mycket anlitadt fortkomstmedel är filanzana, infödingarnas namn på ett slags bärstol. En sits, ett rygg- och ett fotstöd hvilat på två långa stänger, som dessutom sammanhållas af tvenne tvärskålar af järn en fram till och en baktill. Filanzana bäres af fyra infödingar, men man har alltid sex eller åtta man till ett sådant åkdon för att ständigt kunna byta om bärare. En man bär sällan mer än fem minuter i sträck. Vana filanzanabärare kunna tillryggalägga sina 60 km. om dagen.

För min del fick jag göra bekantskap med detta sätt att färdas, då min man den 11 no- vember 1911 begaf sig från Tamatave till den fem dagsmarscher norr därom belägna skogskoncessionen Fandrazana midt emot den långa och smala ön S:te Marie.

Affärden från Tamatave var bestämd till klockan 5 på morgonen, i hopp om att vi skulle kunna komma åstad klockan 6. Här kan man nämligen alltid beräkna att få vänta minst en timme på infödingar, som man en- gagerat i ett eller annat syfte. Klockan 6 infann sig också mycket riktigt en af våra bärare, men flere kommo heller inte. Nå, det fanns som alltid godt om sysslösa in- dividier på gatan, och bland dessa valde vi ut hvad vi behöfde, men en del af de van- kelmodiga varelserna ångrade sig och för- svunno under en eller annan förevändning, och så höllo vi på att ackordera med folk, tills klockan var half 8. Då äntligen voro vi klara till affåg.

För att inte för alla åskådarna på gatan förråda min obekantskap med filanzana promenerade jag till en början jämte min man en timmes tid, till dess vi lämnat staden bakom oss och kommit riktigt ut på landsbyg- den. Där tog den breda körvägen plösligt ett snöpligt slut, och man hade att vandra i den lösa, djupa sanden alldeles utmed hafvet. Då beslöt jag mig för att pröfva filanzana. Den första halftimmen hade jag känningar, som påminte om sjösjuka, men dessa symp- tom försvunno lyckligtvis snart, och jag kunde börja intressera mig för att iakttaga mina sex bärare och landskapet.

Svartingarna voro enkelt ekiperade. Hela deras kostym bestod af en skjorta, ett skynke och en hatt. En af dem saknade till och med hatt. Alla hade de emellertid ett cylindriskt plåffodral i ett snöre kring lifvet. Det befanns innehålla vederbörandes pass, utan hvilket en inföding inte har rätt att existera. Ertappas han utan ett dylikt, blir han satt i fängelse. Hur de stackare, som tappat sina pass, bära sig åt, vet jag inte, ty det lär ej gå för sig att få ett nytt i stäl- let för det förkomna, detta emedan de infödda ertappats med allehanda fusk med dylika dubbla pass.

De flesta af bärarna hade skjortor för- färdigade af raffiatyg. Dessa plagg äro inte prydliga att skåda, inpyrda med smuts som de äro och från begynnelsen gulgrå till fär- gen. Men de äro nog både svala och håll- bara. Männen sveftades naturligtvis grund- ligt under marschen, men tro aldrig att de bytte skjorta eller tvättade den de hade på sig. De nöjde sig med att skölja sig i mun- nen och som hasligast tvätta sina ben, då

Hudens vård.
CREME SIMON · PARIS
Enda medel som gör hyn vacker och len utan att irritera huden.

PÄRMAR
till IDUN 1911 och föregående år
tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmor, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition; om rekvi- sition och likvid i postansvarning insändes.

vi passerade ett vattendrag. Deras fötter tycktes ha alldeles okänsliga sulor. De trafvade fram på slät mark, i sand och bland stenar alldeles utan åtskillnad i fart. Det var inte långa stunder på dagen, som munnen stod stilla på dem. Jag beklagade blott, att jag endast förstår enstaka ord af deras språk, ty samtalen tycktes emellanåt vara mycket roande att döma af deras skratt och muntra grimaser.

Vi gjorde vår första rast i en infödingsby, som ej såg vidare inbjudande ut. Små usla kojor i två rader och djup sand mellan dem. Men det var i alla fall angenämt att byta ut filanzana mot en mjuk gräsmatta i skuggan af ett väldigt träd. De infödda voro vänliga nog att erbjuda oss ta in i ett hus, men vi lackade och stannade ute i det fria. En kvinna kom ut och gaf oss en alldeles ny bastmatta att sitta på. Vi funno den så välbehöflig, att vi köpte den. Våra bärare kommo för att få penningar till sin mat, d. v. s. sitt ris. Vanligen är det så, att den, som engagerar bärare, äfven åtager sig att föda

Författarinnan i sin filanzana på "stora landsvägen" mellan Tamatave och Diego-Suarez.

att ätas. Jag har pröfvat på en dylik anrättning en gång, då intet annat älbart stod att få, men det var så afskyvärdt, att all hungerkänsla genast försvann.

Till riset åto de groft salt, allt annat än rent, eller någon gång, då de bestodo sig litet extra, torkad fisk, som koktes eller en igelkott, som luktade, så att den mycket väl gjort skäl för namnet stinkdjur. Jag kan inte länka mig en mera fruktansvärd spis än en dylik vidrig igelkott och malgache-ris. Nog måtte de svarjas smak och luktorgan vara annorlunda konstruerade än våra.

Som efterrätt tjänade våra bärare en soppa, som var ett afkok på den vidbrända skorpan i botten på grytan, i hvilken riset kokts.

Efter ett par timmars hvila fortsatte vi vår marsch som förut utmed hafvet genom ett föga intressant landskap. Så kom kvällen och med den rasten för natten i en liten by. Det fanns i denna liksom i alla andra byar en särskild hydda för de vägfarande. Det var ett litet hus, som stod på rätt höga stolpar och blott innehöll ett enda rum utan fönster. Man behöfde inte fråga efter någon nyckel för att låsa upp dörren och komma in i hyddan, ty det fanns ingen dörr utan bara en dörröppning. Väggar och golf voro flätade af bambu. Man tar bambun, då den är färsk, och skär upp den på längden och böjer ut den, så att den bildar breda band. Af dessa förfärdigas husens väggar och golf. Taket täckes med torra palmbud och forde nog, då det är nytt, kunna hålla ute regnet ganska bra. Men vårt tillfälliga logi skulle gifvit oss ett mycket skralt skydd i regnväder, ty det fanns god om håll i tak-täckningen.

Golfvet i hyddan var betäckt med bastmattor, men af möbler syntes intet spår. Då vi stigit in och sett oss omkring i huset, uppfäckte vi dörren. Den stod lutad mot en vägg och liknade mest en skärm. Den lyftes fram och täckte dörröppningen under natten.

Vi bredde ut vår egen bastmatta på golfvet, slog oss ned på den och började duka upp vår matsäck. En af bärarna gjorde upp eld åt oss, medan en annan skickades efter vatten. Mannen återkom med ett bamburör på axeln. I detta bar han vattnet. Detta sätt användes allmänt af infödingarna på östkusten. Det är praktiskt, ty vattnet hämtas i allmänhet ur grunda, flytande vattendrag.

De svarta åsågo med förvåning hur jag tvättade och skällade vårt ris, innan jag anrättade det. Men det var minsann välbehöfligt att skölja det i många vatten för att befria det från små svarta skalbaggar, några insektlarver, agnar, damm och sand.

Efter slutad måltid gällde det att ordna

sig för natten. Det blef att breda ut en fil på bastmattan, som nyss tjänat som matbord och stolar, spänna ut moskitnätet, krypa in och vara glad att man åtminstone hade en ordenlig hufvudkudde, när man måste afvara öfriga bekvämligheter. Man sofver inte vidare godt på bambugolf, utan man vaknar då och då af att man är öm i den del af kroppen, som hvilat mot det knaggliga underlaget.

Man behöfver inte oro sig för att inte bli väckt om mornarna i en dylik by, ty det sörja lupporna för. Af den sorten finnes det otroligt många, och de börja sin musik kl. 3 å 4 om mornarna. Vid 5-tiden nästa dag gafvo vi oss i väg efter att ha ätit en smula. Bärarna trafvade åstad på fastande mage. För dem finns det bara två mål om dagen, ett då man gör frukostrast och ett efter slutad dagsmarsch. Hur de stå ut att hålla på att gå i 5 å 6 timmar utan att ha smakat en bit öfvergår mitt förstånd, isynnerhet då man betänker, att de ofta ha bördor på 25 å 30 kilo och mera.

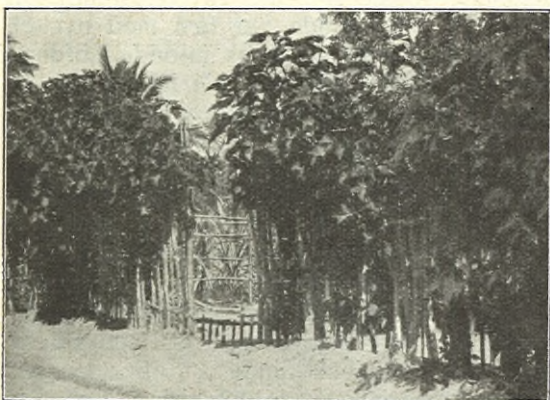

Hus flätadt af bamburör och med tak af palmbud.

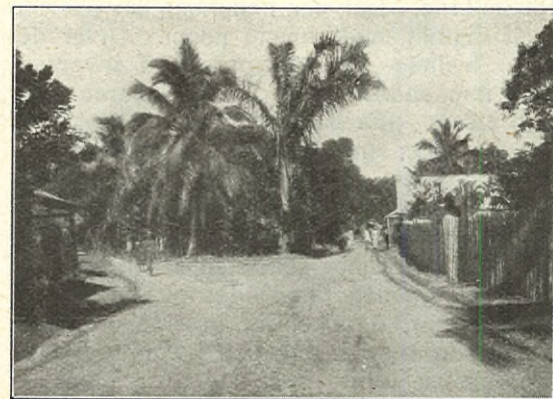
dem under de dagar han använder dem. Det är inte en vidare dyr historia, ty det beräknas blott 15 öre per man om dagen. För denna summa erhålles ungefär 1 kg. ris, hvilket en svarling ledigt konsumerar på en dag. Får han mera är det dess bättre. Hvar gränsen för hans förmåga att äta går, är nog svårt att säga. Är det fråga om att sätta i sig någon lækkerhet, t. ex. oxkött, kan en inföding äta, så att döden blir följden af hans omåttlighet.

Sättet, hvarpå bärarna anrättade sitt ris, var följande. Man lånade i byn en stor, flat järngryta, som fylldes med hurudant vatten som helst. Däri hälldes ungefär två hattkullar ris — man köpte riset utan påse, onödig lyx för den som har en hatt — och så dök en svart hand ned i grytan och rörde om. Sen läto de riset koka utan lock och utan att röra i det, till dess allt vattnet kokat bort.

Då var riset halfkokt, vidbrändt och färdigt

Ett staket, som slagit rot och växer.

Bygatan i Fenerive. I fonden till vänster två kospalmer, till höger en raffiapalm. Under denna ett blommande citronträd.

Landskapet hade denna dag mera af intresse att bjuda på, ty det var mera skogigt och kuperadt. Från min upphöjda plats i filanzana var det ett stort nöje att iakttaga en mängd tropiska växter. Än såg jag en orkidé med läcker färg, än en lian, som med sina granna, blommande grenar öfverhöljde de träd, som den begagnade som stöd, än en stor hvit lilja, hvars välukt slog emot mig. Än fångslades min uppmärksamhet af en buske med hallonliknande bär, men hvilkas smak visade sig ej fullt motsvara det apfylliga utseendet. Små granna, eldröda fåglar med mörka vingar, de så kallade kardinalerna, flögo uppskrämda öfver vägen, och ormar och ödlor, som lågo och solade sig, skyndade att dölja sig bland gräs och buskar vid vägkanten. En och annan gång hörde man en halfpapas smackande läte.

En grind af bamburör. Husets ägarinna står vid grinden.

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till *Expeditionen af Idun, Stockholm*, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1896	2: —	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1904 (med julnumret)	3: —	Iduns julnummer 1904	0: 30
Idun 1908 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1909 (med julnumret)	5: —	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1910 (med julnumret)	6: 50	Iduns julnummer 1909	0: 75
Iduns julnummer 1894	0: 20	Iduns julnummer 1910	0: 75
Iduns julnummer 1898	0: 20	Iduns julnummer 1911	1: —

LÄS!

Ett par tre gånger om dagen hade vi att färdas öfver floder, som i de flesta fall voro föga breda. De båtar, som användas, äro kanoter, förfärdigade helt enkelt af en urhälskad trädstam. Virket är ofta så mjukt, att man lätt kan trycka in nageln i det. Kanoterna paddlas fram med en liten kort åra, som har samma form som en stek- eller brödspade. Tack vare kanotens långsmala fason går det raskt framåt, men det gäller att sitta stilla, ty det är ytterst vanskligt med balansen hos båten.

En del af de kanoter, som användas för flodöfverfart, äro rent af lifsfarliga. Vattnet forsar in genom stora springor, så att man är tvungen att ösa af alla krafter för att hålla det vid lämplig nivå inne i båten, och samtidigt måste man tänka på att väl akta sig att kantra. Det är en skral tröst, att man i värsta fall kan simma, ty det finns godt om krokodiler i floderna.

Den tredje dagen vid frukostdags gjorde vi vårt intåg i en by, som genom en makadamiserad gata bjärt stack af mot alla andra byar, som vi passerat, vadande i sand öfver folknölar. Det var Fenerive, hufvudorten i ett distrikt med samma namn. Öfver det hela hvilade en viss prägel af snygghet, som inte spårats i de mindre byarna. Så godt som alla hus omgäfvos af staket af bambu eller smala käppar. Bygatan öfverskuggades af smäckra kokospalmer, somliga med så många frukter, att jag ej kunde räkna dem. Nerium- och kryddnejlikträdens blommor sände en stark doft mot oss, och ögonen fängslades af blommande rosenbuskar, persikekräd, öfversållade med frukt, citron-, apelsin- och kakaoträd samt kaffebuskar förutom en hel mängd andra i Europa mindre kända växter. På ett par ställen, där man ej öfvervakat staketet, hade detta slagit rot och växte som en frodig häck.

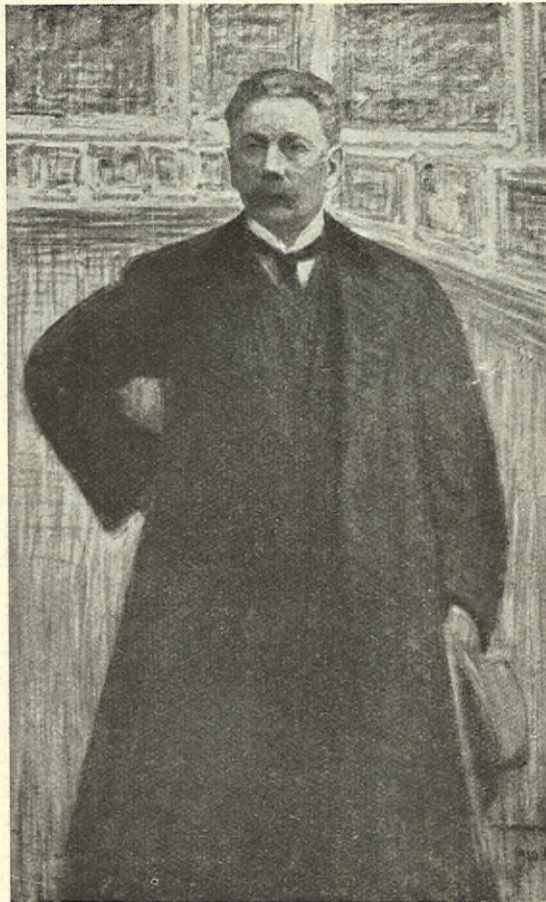
Huset för de vägfarande var rent af komfortabelt: verandor på långsidorna, dubbeldörrar af trä, två rum, ett försedt med ett fönster med träluckor, och så möbler. Ett bord, visserligen något rangligt, samt två fullt användbara stolar.

Förutom det stora huset fanns det ett särskildt skjul, som tjänade som kök, men dess inredning var mera enkel: en fyrkant af bjälkar på marken omslöt en spiselhäll af jord och lera, och som stöd för kokkärl voro tre stenar uppsatta. Af dörren fanns blott en ringa kvarleva, ty den hade uppenbarligen fått göra tjänst som bränsla.

Man hade haft den omlänsamheten att rundt om huset plantera ananas, men den var tyvärr ej mogen vid tiden för vårt besök, utan det blef andra vägfarande, som fingo godt af den.

Grindarna i byn förtjäna ett särskildt omnämmande. En rad bamburör ha nedslagit i marken och bilda en hög tröskel, medan en annan rad genomborrats i sin öfre ända och uppträdts på en stång. Dessa hänga fritt ned, när grinden är "stängd". Då den står öppen, äro bamburören upplagda på en träställning, såsom synes på fotografien. Nyttan af den där sortens grindar synes tvifvelaktig. Möjligen kan grinden, då den är stängd, hindra hönsens och ankornas fria passage.

Vi hade inte väl slagit upp dörrarna till huset för vägfarande, förrän de infödda började göra visiter. En gumma ville sälja ägg, en sou stycket (3,6 öre), en annan hade en kyckling för fyra sous, resten ville bara titta på oss. Maten tycktes vara billig på orten. En anka betingade ett pris af 72 öre, en gås 2 kr. 15 öre, bananerna kostade en sou för 5 à 9 stycken o. s. v. i samma stil, så länge man höll sig till landets produkter. Endast

Tor Hedberg

PORTRÄTT I OLJA AF EUGÉN JANSSON.

VAR MODERNA DIKTNING FINNES väl ingen författarpersonlighet med fastare andlig struktur än den nu femtioårige Tor Hedberg. Han är som det uppsvenska landskapet: icke så starkt fängslande vid första påseendet, men ju mer man fördjupar sig i det, dess mer upptäcker man dess rika dolda värden. Han var med i det litterära 80-talets gryning och vann redan med sitt debutarbete, den lilla berättelsen "Högre uppgifter", diplomert som objektiv lifsskildrare och psykolog. Hvad kritiken då trodde sig finna hos den unge Tor Hedberg, har den mogne mannen sedan till fullo infriat som diktare.

Raden af hans prosavolymer, i hvilken den bibliska berättelsen "Judas" med sin djupgående behandling af konflikten mellan människans själs-egenskaper bildar mästerverket, serien af sceniska skapelser, med den stora mannagärningens drama "Johan Ullstjärna" som höjdpunkt, hans tankedjupa och formsköna lyrik — allt detta sammantaget ger Tor Hedbergs författarpersonlighet en lika hög som ädel resning. Vid sidan här af har han också hunnit med en aktningssjudande verksamhet som konst- och litteraturkritiker, och om hans meningar därvidlag stundom mött opposition, har man ej kunnat undgå att erkänna sakkunskapen och det höga syftet hos domaren, för hvilken "akkordets and" alltid varit främmande.

Att någon ingående karaktäristik af Tor Hedbergs tungt vägande författarskap i vår litteratur kunna vi här ej bereda plats, utan hänvisas den intresserade läsaren till Idun nr 51, 1903, där dr Sven Söderman i en intressant essay be-lyst författarens verk. Dagens Tor Hedberg är chefen för vår främsta faldscen. Där har hans tid dock ännu varit för kort för att man skulle kunna bilda sig en mening om hans afsikter och ledareförmåga. Men ett är visst: publik och kritik ställa med fog stora anspråk på hans direktörskap och hoppas lifligt att den svenska dramatik, i hvilken det finns lefvande ande, måtte få ett ej för knappt tillmätt rum på de tiljor han regerar.

mjolk stod ej att få till något pris. Infödingarna kunna ej förmås att öfvervinna sin lättja och regelbundet mjölka sina kor. Man anser nölkreaturen uteslutande vara till för att tjäna som dragare och för att lämna kött.

Att Fenerive är en viktig ort förstår man af att det finns både post, telegraf, läkare samt ett sjukhus, afsedt för de infödde. Doktorn är visserligen en infödd, tillhörande de fordom på ön härskande hovas, men han förstår väl att sköta de vanliga sjukdomarna här, magåkommor, feber samt en sorts otäcka, svårläkta sår, som de infödda ofta äro behäftade med på ben, fötter och händer.

Butikerna i byn innehafvas af kineser och indier. De förra handla företrädesvis med specier, konserver och spirituosa, de senare med tyger. Kineserna äro förvånande välförsedda. Man kan hos dem få köpa nästan allting, som står att få i städerna, och de visa ett tillmötesgående, som man hvarken finner hos fransmännen eller infödingarna, hvilka båda senare parter tyckas skänka utlänningen sitt förakt och sitt ogillande.

Kinesernas priser äro inte omåttliga, bara man kommer ihåg att pruta. Kinesen väntar sig nämligen alltid detta, och tar därför till sitt pris, så att han skall kunna slå af litet. Så göra för det mesta också de infödda, då man vill tillhandla sig något af dem. En svarling kom en dag till oss med ett par mindre halfapor. Pris 15 frcs. Vi skraftade åt honom, och han fick 4 frcs och gick sin väg glad och belåten.

Norr om Fenerive är landet ganska starkt kuperadt, och det bär uppför och utför backar på flera kilometer. På morgonen den fjärde dagen fingo vi pröfva på marsch i regnväder. Som vi safte oss i gång klockan 5 började regnet sakta falla. Jag blef väl insvept i en regnkappa af kautschuk med stor kapuschong och tyckte följaktligen, att jag satt så trygg i filanzana. Men regnet tilltog. Det piskade mig i ansiktet och silade sig ned för halsen, smög sig i små bäckar in vid kappans knapprad och rann slutligen ned i mina kängor. Efter ett par timmars färd kändes det ungefär som om jag suttit i ett handfat med vatten.

Lyckligtvis blef det ej dagsregn, utan jag fick fram på förmiddagen stiga ur mitt åkdon och gå mig torr. Det är inte svårt i den här värmen. En tvätt torkar i vanligt väder på en half timme.

Efter den fjärde dagsmarschen, som var särdeles tröttande på grund af de otaliga backarna, men också bjöd på utomordentligt vackra utsikter öfver djupa dälder med sluttningarna bevuxna af vild urskog och försande vatten i botten, öfvernattade vi i en större by vid namn Soanierana. Detta samhälle visade sig vara så civiliseradt, att huset för vägfarande var låst med nyckel, som afhämtades hos byns infödde höfding. Det fanns inga dyrbarheter i huset, inte en möbel, bara bastmattor på golvet.

Den femte dagsmarschen var ganska kort. Den bjöd på regnskurar och ett enformigt, flackt och sandigt landskap. Det var med stor tillfredsställelse vi strax före klockan 4 nådde färdens mål, Fandarazana.

Direktören på stället var nog förständig att ställa massor af tvättvatten till vår disposition. Vi begagnade oss med största välbehag däraf och kände oss efteråt i rena kläder som civiliserade människor igen. Det var också en sann njutning att sätta sig ned vid ett middagsbord med rent duktyg, vacker servis, friska rosor och god mat.

Ett gladt vårbudskap.

DET TJÄNAR väl ingenting till att förneka, ty det märks nog ändå, vid den här tiden på året gripas vi af klädfebern. Det är en smygande sjukdom som det är lönlöst att söka häfva: Den måste ha sin gång, patienten får sköta sig beslutsamt och se till att sviterna, det är räknin-garna, bli så lindriga som möjligt. Det var därför just i rätta ögonblicket som Svensk Hemslöjd öppnade sin utställning af som-marlyger, dräkter och spetsar, vi äro fullkomligt motståndslösa och det vet nog fröken Zickerman. Ja, men hvad kan man göra af hemslöjdstyger? Dem får väl den akta sig för som icke är ung och fräsch och svensk i ansiktet! De verkliga klädgenierna skulle genast ha sett hvad som kunde göras då de kommit in i utställningsrummen och sett alla tygerna och spetsarna upphängda kring väggarna till beskådande. De skulle sett att de nya, blanka linnetygerna och de tunna luftiga bomullstygerna i raffineradt sammansatta färger voro för alla temperament och åldrar, för lyckliga och olyckliga, för själförsörjande och hemkvinnor, och de skulle på fru Lilienbergs spetsbord dykt ner just på det rätta garnityret till den rätta färgen. Om alla damer vore klädgenier skulle fröken Elsa Svenson som komponerat och experimenterat fram alla dessa vackra sommarsaker icke behöft någon medhjälperka. Men som detta icke är fallet, hade vi vanliga, hos hvilka klädfebern kan vara lika stor för det, den bästa vägledning i de dräkter, komponerade af fröken Gertrud Grönlund, som utställas samtidigt med tygerna — man verkligen häpnade öfver de utsökta effekter hon lyckats åstadkomma, dels i promenaddräkter .t. ex. med hålsöm direkt på tyget, dels i klädningar tillsammans med hemslöjdspsatsar. Stundom hade effekten åstadkommits genom att lägga två, ja tre lager af de tunna tygerna öfver hvarandra. Men själva modellerna voro, ehuru fullt moderna, välgörande enkla. En liten dalspets vid halsen, ett litet lättgjordt broderi och klädningen hade fått sin eleganta touche. Så den gul- och brunrutiga lilla klädningen eller den af grått mer-

FRÖKNARNA GERTRUD GRÖNLUND OCH ELSA SVENSON.

vackra hemslöjdsklädningar och bevisade därigenom ytterligare hur mångfaldigt materialet kan utnyttjas.

Utställningen betecknar en ny utvecklingsfas i Svensk Hemslöjds arbete liksom maff-utställningen i vintras gjorde det. Den blef en succés och helt visst kommer också den nya vårutställningen att bli det. Man behöfver alls icke tala om att Hemslöjds kunder ge bröd åt många arbetande ut öfver landet m. a. o. icke slå på altruistiska strängar, ty allmänheten kommer att finna med sin fördel förenligt att göra affärer här och det är den rätta basen för en affär, vore den aldrig så fosterländsk i och för sig.

Vi visa här en bild af fröknarna Svenson och Grönlund, hvilkas formsäkerhet och smak i samarbete gifvit det vackra resultatet och beklaga endast att icke fru Lilienberg var närvarande, då bilderna togos, ty hon är den tredje i gruppen. E. W.

ETT "FLICKORNAS NUMMER"

utger Idun under nästa månad. Det är betydligt utvidgad och innehåller ett stort antal bidrag ägnade att intressera de unga flickorna. Bland artiklar och skönlitterära bidrag nämna vi: Hvad skall jag bli? en instruktiv uppsats af Anna Gustafson-Danell, Flickor och böcker af Gertrud Almqvist, "Till Margit" af Jeanna Oterdahl, Den unga flickan i tropikerna af Jane Germandt-Claine. Dikter af Frida Landrot, Ernst Högman och Sten Granlund, noveller af Marika Stjernstedt och Elin Wägner. Den unga flickan i konsten, en vacker bildserie med text af John Kruse.

ceriseradt linne. En vacker klädning af fru Lilienberg i blått öfver hvitt var endast prydd med en liten spetskrage kring halsen och rödt skärp, men tog sig synnerligen bra ut.

Barnkläderna voro kanske det mest förtjusande af allt samman, men de skola ses, icke beskrivas, då det är med dem som med dräkterna i allmänhet att allting ligger i färgen.

Hemslöjdens damer voro på morgonen af utställningens öppnande alla klädda i nya

SOMMARDRÄKTER FRÅN "SVENSK HEMSLÖJD".

Hemlösa barn och barnlösa hem.

M NAGONSIN TVA SMA TVA-åringar stått öfvergifna och i behof af ett hem för att kunna reda sig i världen, så är det Ivan och Bertil som Barnavårdsbyrån i dag presenterar för Iduns läsekrets i hopp att liksom förut skett på detta sätt finna ett adoptivhem för dem. Naturen har begåfvat dem bägge med alla de möjligheter som ett friskt och välskapadt gossebarn kan ha i ett folkfattigt land där kvinnorna äro så många fler än männen. Men socialt sedt har deras start varit så litet förmånlig som den gärna kan tänkas, och skola de räddas åt samhället bör det ske snart.

IVAN.

Ivan är född den 6 maj 1910. Hans far är försvunnen och modern har ingått en ny förbindelse med en man, som vill gifva sig med henne och bereda ett hem åt det lilla barn de ha tillsammans med det villkoret att han ej behöfver försörja barnet från hennes förra förbindelse. Om någon familj ville ta Ivan som eget barn, skulle alltså två små hemlösa få ett

hem, nämligen äfven hans lilla halfsyster. Ivan har varit utlämnad i fosterhem, men då modern fick nya plikter, förmådde hon ej längre betala för honom och fostermodern kom med barnet till Barnavårdsbyrån, som beredde den hemlöse lille stackaren en tillfällig tillflyktsort på en af stadens asyler.

BERTIL.

Bertils korta historia är lika sorglig. Han är född 22 jan. 1910 och hans far har rest till Amerika. Försörjningsplikten har därför ensam legat på modern som betalat för honom i fosterhem. Men så kom sjukdom och därmed följande arbetslöshet och hon kunde inte längre betala för honom utan måste ta hem honom. Hon bor tillsammans med sin mor och sina halfsyster, för hvil-

ka hon själf varit Askungen. An mindre vilja systerarna tåla den lille i sitt hem eller försörja honom, äfven om mormodern skulle åta sig hans vård. Lille Bertil är alltså redan ett tvistefrå och man kan förstå att han icke far så väl därpå. Hans lilla runda barnansikte ser helt vemodigt ut på fotografien som visste han, när han stod inför kameran, att det gällde hela hans framtida öde.

Alla som vilja medverka till att skaffa dessa barn ett hem, där de upptagas som egna, torde vända sig till Barnavårdsbyrån, Kornhamnstorg 49, mottagningstid 10-12 alla dagar utom lördag. Allm. tel. 25295, riks tel. 2198.

Sigurre Rappe i olika

DESDEMONA I "OTHELLO"

"AIDA"

ELISABETH I "TANNHÄUSER"

IDUN HAR I DAG FORMÅNEN ATT I FORSTA HAND reproducera en serie fotografier af hofsångerskan fröken Signe Rappe, som därefter äro afsedda att införas i aprilnumret af den i Wien utgifna stora tidskriften "Das Theater". Fröken Rappe har som bekant varit engagerad vid Wiens Hofopera de tre sista åren. Vid tillfälliga besök i hemlandet har hon å Kungliga teatern härstädes uppträdt i några af de roller, som hon med utomordentlig framgång kreerat i Wien och Mannheim m. fl. platser. Om några

DEN ÄKTA KONSTEN FODES UR tillvarons högsta jubel och högsta smärta. Mellan dessa två känslolifvets ändpunkter spännes den som ett smycke, likt en skimrande regnbåge siar den om skönhetsens odödlighet. Så länge världen står, skola konstnärer födas, och trots lifvets ve och tyngd skall konsten lefva och bryta sig i himlabågens alla färger, människosläktet till lisa och lyftning.

En skald och fänkare skref en gång dessa ord:

"På jorden är det sköna en symbol, som ständigt pekar mot ett högre mål, men skön är blott den form, där ande finnes."

Hvilken form symboliserar renare än verklig ädel konst den högsta skönheten?

För att kunna ge uttryck därför fordras, att en rikt begåfvad människa skapande ger sig hän utan tanke att spara de egna krafterna, med det målet för ögonen att nå så nära som möjligt det, som för henne ter sig som det högsta realiserbara.

Det är ofta den odelade hängifvenhetens vara eller icke vara, som sätter gränslinjen mellan verklig och imiterad konst.

Den oäkta konsten kan likt grammfonen understundom förbluffa genom sina prestationer men aldrig ge djupa, andliga förnimmelser.

Och "skön är blott den form, där ande finnes" — — — Ande! Låt det ordet sjunka in i din tanke! Manar det då inte fram för själens blick krafter och väldigheter från dessa dolda världar, hvilkas befinnlighet ej med ord kan bevisas, men ej heller med ord kan förnekas.

Men en äkta konstnär ger oss aningen om dessa världar, där guldet skilts från slagget, där små perspektiv förstörats, där lifvet blommar utan återvändo, där evigheten skymtar och där människosläktet afkläddts sin tvångströja och kan andas befriande lätt.

PAMINA I "TROLLFLÖJTEN"

HOF SÅNGERSKAN

gestalter på scenen.

veckor afreser fröken Rappe till Frankrike och England för att sjunga i Paris och London. Dessförinnan företager hon dock eventuellt en konsertturné till flere svenska städer för att framföra en del nya svenska kompositioner. Som text till den intressanta bildserien har en af sångerskans varma beundrarinnor här nedan fogat några reflexioner om "Konstnärskap", närmast inspirerade af den lifsåskådning, åt hvilken fröken Rappe själf söker ge ett uttryck i sitt lif och sin konst.

Det är fröjdefullt att inom konstens hölje se dessa dolda världar. Deras åsyn stegrar konstnärsviljan, måste så göra.

Jag skulle vilja säga om Signe Rappe, att hon har sett dem. Henne känner man ej, förrän man lärt känna hennes egen syn på den konstnärliga uppgift, som blifvit hennes. Då som först möter man henne som en personlighet, stor nog att i ödmjukhet kunna underordna sig allt hvad detta hennes kall kräver.

Villigt lider hon sig själf in i en tonskapelse, som födts i någon Getsemanestund. Lika villigt öppnar hon sig för att "famna lifvet som en sommarsaga" och låter sin härliga stämma glittra i sången. Och så starkt mäktar hon inom sig upptaga musikens färgstarkaste skifningar och ge uttryck för dem, att lyssnaren till hennes sång lider och ler med henne själf.

Men hvad tror du det kostar att så bli ett med sin sångkonst? Att andligen smälta musikens skapelser, låta dem tyst vibrera ton efter ton mot själens resonans, för att sedan gifva lif åt det man med spänning lyssnat ut.

Det kräver offret af sig själf och därtill ett så intensivt arbete, att få förmå fatta, hur stort det är.

Om ej de sanna konstnärerna nödgades lägga offret af sin egen själ på konstens altare, så skulle de måhända få lefva ett mer rofylldt lif. De skulle sargas mindre, om de ej ledo till blods, när det gäller.

Men den, som i en eldsjäl fått konstens gudagåfva nedlagd, går hellre genom törnsnår för ro-sornas skull än väljer de bekväma, taggfria vägar.

Signe Rappe har under tidernas lopp haft många gelikar inom konstens värld, och vi äro dem alla tacksamma för de förnimmelser om verklig skönhet, som de gifvit oss lyssnare. Himlastegen, som skall resas, behöfver deras stöd.

JULIA SVEDELIUS.

"SALOME".

EN SIGNE RAPPE

ELSA I "LOHENGRIIN".

SENTA I "FLYGANDE HOLLÄNDAREN".

MARGARETA I "FAUST".

REZIA I "OBERON".

Bakom Olympiska spelens kulisser.

Några af de arbetande krafterna bland kommitterade och funktionärer. II.

DA VI NU I DAG I EN ANDRA SERIE bilder presentera några af de arbetande krafterna i det maskineri, som för länge sedan satts i gång för att förbereda Olympiska spelen,

börja vi med öfverstelöjtnanten grefve C. E. Taube — ordförande i skyttekommittén.

Spelens program omfattar ju nämligen icke endast de rena idrotterna, såsom löpningar, kast, gymnastik och dylikt, utan äfven skjutning. I en mängd olika grenar af denna sport komma nu täflingar att anordnas. Grefve Taube står i spetsen för de vidlyftiga arrangemangerna till dessa skjutningar och han är just rätte mannen på rätta platsen, då han ju sedan gammalt är en varm skyttevän och under många år varit en af den svenska skytterörelsens ledande män.

Grefve C. E. Taube, ordf. i skyttekommittén.

förbundet och var den egentlige initiativtagaren till Nordiska roddförbundet. En mängd regattor ha sålunda gått af stapeln under hans öfverinseende. Äfven i den öfriga idrottsrörelsen intager hr Ljunggren en betrodd ställning.

Den icke minst viktiga af de många olympiska kommittéerna är inkvarteringskommittén, som har ansvaret för att alla de många tusentals resande och utlänningar, som vi vänta hit till Stockholm under spelen, skola få tak öfver hufvudet. Men ordföranden här, kapten Otto Bergström, har löst svåra inkvarteringsfrågor förut, och har redan till allra största delen löst äfven denna. Ty fastän ännu tre månader återstå, innan den väldiga främlingsströmmen väller in öfver Stockholm, stå allaredan omkring 12,000 rum i hufvudstaden färdiga att taga emot den. Hvilket är ungefär precis så många, som man har biljetter reserverade för resande. Utom denna sak ha kapten Bergström och kommittésekreteraren, notarien Fries bland annat äfven på ett sätt, för hvilket de fått mycket beröm, skött inkvarteringen åt många af de utländska idrottsmannatrupperna.

Hofintendenten Lilja har det kanske icke alltid så roliga uppdraget att vara ordförande i nöjeskommittén. Kommitténs uppdrag är ju nämligen intet mindre än att se till att hela Stockholm med både in- och utlänningar blir roadt i sommar och roadt och förströdt på alla möjliga sätt. Under hr Liljas befäl och med arkitekten D. Blomberg som sekreterare har emellertid kommittén redan träffat en mängd goda dispositioner, och af allt att döma komma icke förströelserna att tryta i Olympiska spelens Stockholm.

I seglingskommittén sitta många bepröfvade och pålitliga krafter, bland dem disponenten Sven Hydén, som under åtskilliga år varit en af landets skickligaste aktiva seglare och gifvetvis är en af våra främsta auktoriteter på området.

Till sekreterare i mottagningskommittén har man nog knappast kunnat få någon lämpligare än direktör Nils Lundgren — representativ som han är samt energisk och alltid med det älskvärda le-

ende på läpparne, som särskildt väl är på sin plats, när man skall taga emot folk och hälsa dem välkomna till Stockholm. Om man därtill erinrar sig, att ordförande i denna kommitté är kapten Erik Frestadius, så kan man tänka sig, att främlingarna skola bli mottagna med varma servetter, då de komma hit.

Kapten Ebbe Lieberath i Göteborg, den välbekante främjaren af scoutföreelsen i vårt land, skall bli ledare för den svenska trupp, som i Stadion skall visa Lings gymnastik i all dess glans. Det är en kräfvande post, men ingen, som känner kapten Lieberaths skicklighet, manliga sinne och förmåga att få en trupp med sig, tviflar på, att han kommer att göra, hvad göras kan för att med sin afdelning vinna en svensk seger.

Olympiska spelens första täflingar bli de i lawn-

Hofintendenten A. Lilja, ordf. i nöjeskommittén.

Kapten Ebbe Lieberath, ledare för gymnastiktruppen.

I spetsen för arbetet med arrangerandet af hästtäflingarna står prins Carl, som personligen och med utomordentligt intresse för saken leder icke endast sammanträden utan äfven de praktiska anordningarna i Stadion. Herligen är hedersordförande i kommittén, medan öfversten grefve Oxenstierna fungerar som ordförande, och äfven han nedlägger ett vackert arbete för saken. Kommer så att man har en så skicklig generalsekreterare som grefve Clarence von Rosen, hvarjämte löjtnant Carl Trägårdh är sekreterare, så kan man vara lugn för att allt skall gå flott, när hästtäflingarna börja i Stadion den 16 juli.

En ansvarsfull funktion har grosshandlaren Nils Ljunggren, som är ordförande i roddkommittén, ty den regatta, som under spelen kommer att hållas på Djurgårdsbrunnsviken, blir af mycket att döma den, hvad det mångartade deltagandet beträffar, största, som kanske någonsin hållits i i världen. Ända från Australien sändas båtar med manskap hit upp till Stockholm. Hr Ljunggren är emellertid väl pröfvad i roddarvärf, ty under många år har han suttit som ordförande i Stockholms roddförening samt därefter i Svenska rodd-

Löjtnant Carl Trägårdh, sekr. i hästtäflingskommittén.

Grosshandlaren Nils Ljunggren, ordf. i roddkommittén.

tennis, hvilka börja redan i maj månad. Ledare för dem blir marinintendenten Kurt Zetterberg — en af de yngsta krafterna inom den olympiska organisationen, men förvisso den icke minst energiska och kompetenta. Under senare år har han ledt alla de större tennisturneringarna i hufvudstaden, hvilka ju en gång om året varit internationella och haft en betydande omfattning. Herr Zetterberg var därför själfskrifven kommittéledamot och täflingsledare äfven, när det nu skulle bli en ännu större täflingsfest.

Hr Edvin Sandborg är en af landets mest kända täflingsfunktionärer i fråga om de allmänna idrottarna. I ur och skur har han stått på sin post, oftast vid målstolparna med tidtagaruret i sin hand och dessemellan har han nedlagt ett oförtrutet arbete på organisationens område, särskildt bland Stockholms idrottsmän. Nu till spelen skall han bli chef för tidtagningen på Stadion, och på den platsen kommer han att fungera som ett urverk.

SPORTSMAN.

Marinintendenten K. Zetterberg, ledare af tennistäflingarna.

Disponenten Sven Hydén, led. af seglingskommittén.

Kapten Otto Bergström, ordf. i inkvarteringskommittén.

Direktör N. Lundgren, sekr. i mottagningskommittén.

Herr E. Sandborg, chef för tidtagningen i Stadion.

Litteratur.

Selma Lagerlöf i Italien.

DE ITALIENSKA AFDELNINGARNA af den internationella Lyceum-klubben tyckas visa ett lifligt intresse för svensk litteratur och konst. Så meddelar en oss tillsänd tidning att Lyceumklubben i Rom haft en utställning af fru Erna Elmqvists blomstermålningar, som varmt lofordats, och en mottagning till hennes ära. Och samma tidning berättar att lokalafdelningen i Florens anordnat en litterär afton, då skriftställarinnan fröken Astrid Ahnfelt introducerat Selma Lagerlöf för en intresserad publik. Fröken Ahnfelt uppläste därvid karaktäristiska brottstycken ur Selma Lagerlöfs verk och gaf en bild af hennes författarpersonlighet och lefnadshistoria på förträfflig italienska som anmälnaren framhåller.

De närvarande lyssnade uppmärksamt till Gösta Berlings saga och Jerusalem och i en översättning, som lät den svenska färgtonen komma till sin rätt, och vid slutet af föreläsningen hade hos dem väckts lusten att lära känna mer af Selma Lagerlöfs verk.

Detta fröken Ahnfelts framgångsrika arbete för att göra Selma Lagerlöf uppskattad i Italien torde vara så mycket mera nödvändigt, som ett stort förlag i Italien i dagarna utger Liljecronas hem i en översättning, som fullkomligt förvanskar originalet. Det är äfven fröken Ahnfelts förtjänst att ha sett upp med och protesterat mot detta klåpverk.

Johan Nordlings Beethovenroman inför utlandet.

FRÅN ETT PAR AF TYSKLANDS OCH ÖSTERRIKES FÖRNÄMSTA BEETHOVENKÄNNARE FÖRELIGGA NU UTTALANDEN OM DEN TYSKA UPPLAGAN AF JOHAN NORDLINGS QUASI UNA FANTASIA. Så skriver i "Bayreuther Blätter" den bekante författaren friherre Hans Paul von Wolzogen, Richard Wagners vän och biograf och redaktör för den nämnda af Wagner grundade högt ansedda tidskriften: "Så visst som det icke är något ringa vågstycke att låta Beethoven uppträda som älskare i en roman, så betyder det redan mycket, om man som slutomdöme kan säga: han kommer icke illa ifrån det. Detta innebär: för det första att det är en diktare, som gripit sig an med uppgiften, och för det andra, att han kärleksfullt har blickat in i Mästarens hjärta och därinne funnit icke endast denna lockande romankärlek till "den odödliga älskade", utan äfven en människan eller, ännu bättre, det rent-mänskliga, så som det lika rent som mänskligt avslöjar sig i människokärlek och musik. Dessa sidor i berättelsen, där det själiska och det musikaliska bilda-höjdpunkten, äro förträffliga."

D:r Theodor v. Frimmel, den framstående konst- och musikhistorikern i Wien och utgifvare af den årligen utkommande Beethoven-Jahrbuch, sammanfattar sitt utlåtande i följande ord: "Då boken framträder som roman, har den ju rätt att vara fantasifull och det är den också i rikt mått. Och hur friskt och medryckande skriven!"

I den kända litterära Paristidskriften *Mercur de France* förekommer en anmälan af boken, ur hvilken må anföras: "Hvilken sällsynt lott, som vederfarits Johan Nordlings *Quasi una fantasia!* Redan innan den utgifvits på svenska, har den översatts till sex olika språk. — Må vi vara författaren tacksamma för att han förstätt

gifva oss dessa fängslande blad ur Beethovens lif. Mästarens beundrare skola med rörelse läsa framställningen af den kärleks-saga, som utgör kärnan i "Quasi una fantasia". Miljön är gifven med lagom åskådlig-het, stilen är på samma gång behärskad och poetisk. Intet tvifvel att detta arbete öfverallt skall finna läsare!"

D:r Nicolo Vidacovich, en af medredaktörerna för den stora Romatidskriften *Nuova Antologia*, skriver bland annat: "Jag måste uttrycka min beundran för den skicklighet, med hvilken den svåra uppgiften att skapa ett diktverk öfver en så stor konstnärspersonlighet som Beethoven blifvit löst. Den enkla, romantiskt färgade stilen förlänar åt verket en särskild ljusning."

Förutom tidigare omnämnda utländska översättningar har författaren i dagarna avslutat öfverenskommelse med firman A. W. Sijthoff i Leyden om en holländsk upplaga och med Sturgis & Walton i Newyork om en amerikansk.

Jon Helsing.

En dalkarl i Paris.

FRÅN ETT PAR VECKOR SEDAN afled i Paris en ung svensk skulptör, som i världsstadens lifgifvande luft sökte näring för förhoppningsfulla konstnärströmmar. Hans namn, Jon Helsing, bringar oss ingen erinring om inför publiken utställda verk, ingen hägkomst af vare sig beröm eller klander som kommit honom till del. Jon Helsing hade ännu icke, då han för ett par år sedan lämnade Sverige för att i ensamhet och arbete skapa åskådliga uttryck för hvad han tänkte och kände, hunnit längre än till beslutet att med en större bild söka vinna inträde på årets Vårsalong. Men hans "Boxare" blef aldrig fullbordad. Döden kom. Midt i sin blomstringstid gick Jon Helsing bort. Han var från Dalarne, från Hellefors socken, där han föddes i mars 1876. Han började sitt lif som snickare och hade blifvit ägare till en mindre snickerifabrik i Morgårdshammar. Denna gaf honom genom det arrende den inbragte hans lefvebröd, så att han kunde följa sin lust att utbilda sig för konstnärshanan. Han begynte sina läroår i Tekniska skolans figurmodellerings- och träskärningsklass. Hans lärare där, hr Gustaf

Malmqvist, hade ansett honom snarare böra deltaga i undervisningen i den högre skulpturklassen, men af-rådt honom från att utan större kunskaper än han då besatt resa ut. Det var i december 1910. Helsing sökte då inträde vid Konstakademien.

Professor Lundberg fann honom emellertid icke vara kompetent att åtnjuta den illustra-tionens handledning. Då

för Jon Helsing till Paris. Där gick Helsing på den för så många nordiska konstnärsgenerationer bekanta académie Colarossi. Han arbetade träget och troget och hade utom sin "Boxaren" flere större figurer i verket. Vi återge här en bild af en "Ung kvinna".

Helsing var som nämnt, dalkarl och en tyst, sluten man. En af de personer, som i Paris lyckats förvärfva hans förtroende, den unge målaren Gösta af Geijerstam, skriver om Helsing bl. a.: "En dalaman i ordets vackraste och bästa betydelse. En man skild från andra, en ensam man som gick sin egen väg och som med järnhård energi gick mot sitt mål, tills en för tidig död bröt ned honom. Han var en af de oändligt få, om hvilka man kan säga att de stupa på sin post vid arbetet. Ty en arbetsman var han som få eller ingen."

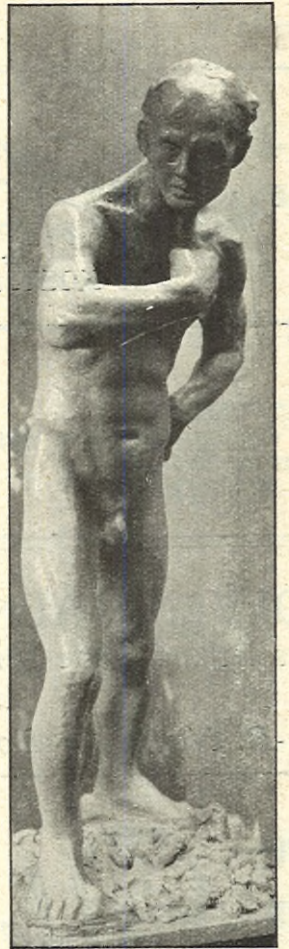
Allt synes ha gått väl för Helsing i Paris till januari i år, då snickerifabriken i Morgårdshammar brann upp — oförsäkrad.

"Så stolt var Jon Helsing," skriver hr af Geijerstam, "att han intet nämnde där-om för oss, sina kamrater."

Ingenting tyder på att den materiel-la förlust, som sålunda träffade Helsing, skulle vara direkt orsak till hans för tidiga död. Han lär hafva lidit af svagt bröst.

Nu är han borta. Han förtjänade denna minnesruna.

HARALD HEYMAN.

BOXARE.

UNG KVINNA.

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

BÄSTA SNITT
OMSORGSFULLASTE ARBETE
PRIMA TYGER —
— & TILLBEHÖR.

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser
hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

**Hafre-
Gryn
och
Hafre-
Mjöl**

Gyllenhammar

**Gif barn den bästa näring och de växa
upp till friska människor.**

**Gif vuxna den bästa näring och de
förbli friska till sena ålderdomen.**

Förlofvade:
Carl Kristian Sundstrand
och
Elisabeth Östman.

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 31 MARS—6 APRIL 1912.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; paténbiff; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Julienne-soppa; sparris med rödt smör; stekta poularder med brynt potatis och grönsalad; savarin med jordgubbsglass.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med hummerstufning; mjölk; kaffe eller te. Middag: Currysoppa; lammstek med legymer och salader.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; sillpölsa; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt fläsk med bruna bönor; blåbärs-soppa med skorpor.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; »pytt i panna» (rester från måndag) med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Rotpuré med rostadt bröd; stekt rödspotta med potatis.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med fiskstufning (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; äggströfur med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt sill med grädd och lök samt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kåldolmar; vinsoppa med biskvier.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekte kåldolmar (rester från fredag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillpudding med äggstanning; ölsupa med ägg.

RECEPT:

Poularde, stekt i ugn (f. 6 pers.). 1 poularde eller en kapun på omkr. 3 kg., 2 tsk. salt (10 gr.), 1 hg. späck i en skifva.
Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 lit. buljong.
Beredning: Fågeln förberedes på vanligt sätt, saltas invändigt, uppsättes, belägges med späckskifvan, som fastbindes med fint segelgarn. Den lägges med bröstet upp på ett galler i en långpanna, så att den ej behöver ligga i det fett, som samlas i pannan, insättes i varm ugn och får steka, tills den är mör, eller omkring 40—50 min., under det den ofta övergutes med smält smör och spådes med buljong.

för att minska hettan. Serveras med den silade och skummade köttskyn eller ock med afredd sås.

Äkta savarin (f. 12 pers.).
Deg: 220 gr. mjöl, 1 dcl. ljum mjölk, 25 gr. pressjäst, 220 gr. fint smör, 2 msk. socker (30 gr.), 1/2 tsk. salt (3 gr.), 30 gr. sötmandel eller hasselnötter, 1/2 tsk. finrivet citron- eller apelsinskal, 5 hela ägg.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.).
Sockerlag: 1/2 kg. socker, 5 dcl. vatten, 3 dcl. maraskinlikör eller hvitt vin eller ock 1/2 dcl. arrak.
Beredning: Mjöllet siktas, en del därpå arbetas väl tillsammans med mjölken och den med 2 tsk. socker utrörda jästen. Degen arbetas tills den blir smidig och blank, och får stå på ugnsluckan att jäsa upp. Smöret röres väl med sockret, saltet, den skälade och malda mandeln eller de malda nötterna och citronskalet. När degen är väl uppjäst, tillsätts smörblandningen och resten af mjöllet samt äggen, ett i sänder, och degen arbetas omkr. 1/2 tim., eller tills den är så seg att den kan dragas ut i långa trådar. Den slås då i smord och mjölad kranform, som ej får fyllas mer än till hälften, och får jäsa till sin dubbla storlek. Kakan gräddas i varm ugn omkr. 3/4 tim. —
Af sockret och vattnet kokas en klar lag, som tillsättes med maraskinlikör, vin eller arrak. — Kakan uppstjälpes, formen fylls till hälften med sockerlag, savarinen lägges i och får stå, tills den sugit i sig all lag, då den stjälpes ur formen och upplägges på flat tårtskål med tårtpapper.
Savarinen glaceras med fondanglasyr, garneras med kompott af jordgubbar och fylls med jordgubbsglass.

Omelett med hummerstufning (f. 6 pers.).
Stufning: 1 burk hummer (1/4 lit.), 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 3 1/2 dcl. grädd, salt, hvitpeppar, socker.
Omelett: 4 ägg, 1/4 tsk. salt, 1/4 tsk. socker, 3 dcl. grädd.
Till pannan: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Beredning: Äggulorna vispas väl med salt och socker. Grädden tillsättes och sist nedröras försiktigt de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Omelettpannan upphettas och smörjes väl med smöret. Äggstanningen hålles i och omeletten gräddas ljusbrun i ordinar ugnsvärme. Den stjälpes upp på smordt lock, någon stufning lägges på den ena halvan och den andra halften vikes öfver.
Smör och mjöl fräses i 2 min., grädden spådes på under rörning och såsen får koka 5 min. Hummern lägges i och stufningen får ett uppkok samt afsmakas med kryddorna.

Kurrysoppa (f. 6 pers.). 1 litet rotselleri, 1 morot, 1 1/2 lit. efterbuljong, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 2—3 äggulor, kurry efter smak, salt, cayenne, 1 dcl. risgryn (1 hg.), 1 1/2 lit. vatten, 10 gr. salt.

Beredning: Selleriet och moroten ansas på vanligt sätt, skäras i fina strimlor och kokas mjuka i buljongen, som därefter silas. Rötterna lägges i soppskålen. Smör och mjöl fräses 2 min., buljongen spådes på och får koka under rörning 5 min. Äggulorna slås upp och vispas i soppan, som därefter afsmakas med kurrpulver, salt och cayennepeppar och hålles öfver rotsakerorna i soppskålen. — Risgrynen sköljas, påsätts i kokande, saltadt vatten och får koka, tills de äro mjuka eller omkr. 15 min. De upphållas i dukslag, överspolas med kallt vatten och får stå framme i ugnen några minuter, under det de röras om med gaffel för att bli torra och varma. Läggas upp på karott och serveras till soppan.

Bruna bönor (f. 6 pers.). 1/2 lit. bruna bönor, 1 1/2 lit. vatten, 3—4 msk. sirap, 3—4 msk. ättika.
Beredning: Bönorna rensas, sköljas, påsätts i kallt vatten och får sakta koka, tills de äro fullkomligt mjuka, hvartil åtgår omkr. 3 tim. — Spådas under kokningen med varmt vatten, om så behöves. — Bönorna afsmakas med sirap, ättika och litet salt, om så önskas, och serveras till bräckt skinka, stekt fläsk, köttbullar m. m. Bönorna äro mera lättkokta, om de vattenläggas kvällen förut, men få då grå färg.

Stekt rödspotta (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. rödspotta, 1 msk. salt (15 gr.).
Till panering: 3 dcl. mjölk, 4 msk. mjöl (40 gr.), 2 ägg, 2 tsk. matolja, salt, hvitpeppar, 1/2 kkp. stötta skorpor.
Till stekning: 1/2 kg. flottyr, 1 citron.
Beredning: Rödspotterna rensas och sköljas, hufvudet skäres bort och det mörka skinet flås af på så sätt, att stjärtfenan skrapas med en spetsig knif uppåt, tills så mycket skinn lossnar, att man kan linda ett hvarf omkring knifbladet, knifven rullas därefter mot hufvudet och skinet lindas däromkring. Fisken ingnides med saltet, får ligga 1 tim., torkas äno och paneras.
Den stekes därefter, lägges upp på varmt fat med tårtpapper, garneras med citronklyftor och serveras med brynt smör och persilja samt pressad potatis.

Biskvier. 150 gr. sötmandel, 2 äggvitor, 150 gr. florsocker.
Beredning: Mandeln skällas, torkas i ugnen och drifves genom mandelkvärn. Ägghvitorna och sockret rö-

**Specialkatalog öfver Dam-
utstyrselar och Linnevaror**

nu utkommen och sändes
på begäran franko.

A.-B. NORDISKA KOMPANIET,
STUREPLAN. STOCKHOLM.

Fin, hvit och fraiche bli hy och hud, om man alltid tvättar sig med **F. Paulis Ovicula (ägg) tvål**, som innehåller de för huden mest välgörande hygieniska ämnen och balsamer. Erhöll gulmedalj London 1900 såsom den bästa toalettvål.

Världsberömda.
SINGER & CO
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialet
i alla större städer.

Öfverallt,
där man vill erbjuda
sina kunder bästa varan,
finnes
Van Houtens Cacao
att tillgå.

HUFVUDDEPOTER:
EMIL FREDRIKSON, STOCKHOLM, RIKSTEL. 11 69, ALLM. TEL. 53 15.
AXEL BERGMARK & CO., GÖTEBORG, RIKSTEL. 15 40.

A.C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG SVRIGE
Etabl. 1866.

Äkta Göteborgs-
Knäckebröd.
Hygienkontrollant:
Dr G. Hjort
af Ornsås.
Tel.: 11 & 929.

Fyrtornets
RADHE
Ansjovis i Ostronsås
Erkändt bästa inläggning.
För finsmakare!

**BÄST
ÄR**

EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK

Färskt och godt kaffebröd

kan lätt bakas i hemmen om man passar på och rör till en liten deg och sätter in i ugnen vid tillfällen då man har långkok. Denna bakning försigår tillförlitligast och lättvindigast om man som jäsmedel använder **Lagermans Bakpulver**
Tomten.

Ett försök skall visa Eder att baljnitarna hjälpa mot gissnande träbaljor. Pr ask å 100 st. 1 kr. Skrif genast till **S. A. W. Sundelin, Göteborg.**

Bäcksin's
Amerikanska
Jästpulver.

Drygt — Billigt
— Verkningsfullt.

Hvarje morgon nybakadt hvetebrod lika fort som kaffet kokar. (Se härom i hvarje burk innesluten bruksanvisning.) Säljes öfverallt.

• OSCAR BÄCKSIN, GÖTEBORG •

J. & SWARTZ'
HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP

(GROFMALEN) (FINMALEN)

"SNÖFLINGAN" **"SVANEN"**

J.G.S. **J.G.S.**
HÖRNBÖRNE HÖRNBÖRNE

Köp Schweizer
**Foulard-
Siden**

Begär prof på våra nyheter för våren och sommaren till klädningar och blusar: **Foullards, Voile, Crêpe de Chine, Rayés, Eolienne, Mousseline** 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, ävensom broderade blusar och klädningar i batist, ylle, lärft och siden.

Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner porto- och tullfritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

LOGOGRYF.

Hufvudordet:
 Åt vegetarianer
 Och andra stora, små,
 Här bjudes på en grönsak,
 Som ingen rata må,
 Ty den är fin i smaken,
 När man den lagat rätt,
 Modernt, för den så önskar,
 Eljes på gammalt sätt,
 Som mormors mamma gjorde
 Och hennes döttrar med.
 Nu är det andra tider
 Och äfven annan sed.
 Om Kajsa Varg nu lefde,
 Att döma i vår sak,
 Så tror jag att hon sade:
 Följ hvar och en sin smak.

Småorden:
 För den som lärdom älskar
 Ett föremål så kärt.
 Hvad lukten kan förråda,
 Att nyligen man tårt.
 Två träd, hvars grenar sträckas
 Till skugga åt en hvar.
 Hvad ofta blicken möter
 När ibland skär man far.
 Hvad barn, ja, äfven ungdom,
 Knappt få för mycket af.
 Hvad uti mörkret lyser
 Utöfver upprördt haf.
 Namn uppå tvenne gossar —
 Ni känna dem helt visst.
 Hvad kunna de hvarandra
 I många hetsig tvist?
 En kroppsdel utan hvilken
 Vi stode oss helt slätt,
 Med hvar hvar vår naturen
 Förtjusande sig klädt.
 Hvad katten vet begagna
 Som ett naturligt skydd.
 En mystisk vink, ej alltid
 Af den det gäller lydd.
 Figur, som fort kan ändra
 Ett gifvet kapital,
 Att det helt flinkt kan växa
 Med många tusental.
 Två ting som uti luften
 Ibland en lusttur tar;
 Det ena nyttjar vingar,
 Det andra inga har,
 Ett smycke som ej hvilat
 I någon mänsklig hand,
 Och så en stad som ligger
 Uti ett annat land,
 En rörlig flock som ter sig
 Emot en bakgrund — hvad?
 Säg hvarti man kan få sig,

Vid blodbrist och svaghet gör Vasens (f. d. Nordstjernans) järnpreparat "Ferrol" största verkan. Starkt aptitgivande ökar det hastigt kroppsvikten. På alla apotek till 2 kr. fl.

Sejon
Dantar och Strumpor.
 PRIMA KVALITÉ! BÄSTA UTFÖRANDE!
 HVARJE PAR STÄMPLADT
 MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE
 FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
 BEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFFÄRER.

ras 1/2 tim., hvarefter mandeln tillsättes och massan röres ytterligare 10 min. Degen lägges med tsk. i små klickar på väl rengjord, smord och mjölad plåt. Biskvierna gräddas i svag ugnsvärme, tills de äro ljusgula och släppa plåten.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 13. KVADRATERNA.
 Hur kan af en större kvadrat göras tvenne mindre och sins emellan lika stora kvadrater? Anna H—m.
 Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 14 april 1912. A kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 13.
 De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 9. CHARAD-ANAGRAM.

Agas — Saga.
 Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa priserna: Första priset: Fr. Barbro Wide, Sundsvall. Andra priset: Fröken I. Hallberg, Borås.

TIDSFÖRDRIF. KONSONANT-FÖRÄNDRINGSGÅTA.

Med d:
 En sångare i forna tider
 Med makt så underbar.
 Till många heta strider
 Han lyran strängt har.
 Med k:
 En hjälpare i nödens dagar
 Jag ofta blifva fick;
 Den glädjen dock förjagar,
 Fördyrar min och blick.
 Med m:
 En tröstare i späda åren
 Så varm och god den var.

Då uppå kinden brände tåren,
 Var den ju ditt försvar.

Med n:
 En hjärtevän i mångens öga,
 Som glädje skänkt också;
 Dock händer att man föga
 Begriper sig därpå.

Med r:
 En skogsprodukt i talrik skara,
 Som läkemedel är.
 Ej mer jag tors förklara,
 Jag punkt nu sätter här.

ANAGRAM.

Bilda af samma 5 bokstäver här nedan betecknade ord:
 1. Mången tycker att det första Ger åt biffen finfin smak.
 2. Att det andra glädligt göra Är egentligt ungdoms sak.
 3. Tredje — namn — är importeradt, Liksom mycket annat godt.
 4. Fjärde — hjälte. I historien, Han odödligt namn har fått. Max.

Ni löper stor risk, om Ni ej dagligen använder F. Paulis Azymol med vätesuperoxid. Bland alla munvatten har F. Paulis Azymol enligt samsämmande intyg den angenämaste smaken och den kraftigaste antiseptiska verkan.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets
 ställning den 29 februari 1912.

Tillgångar:	Skulder:		
Kassabehållning	1,518,509:44	Aktiekapitalet	15,000,000:—
Obligationer	8,144,435:—	Reservfond	4,400,000:—
Fastigheter & inventarier	4,661,110:94	Dispositionsfond	200,000:—
Reverser med hypotek af diverse	51,503,877:27	Depositions- & Kapitalr.	54,900,183:02
Växlar	29,702,525:62	Pensionsfond	121,910:53
Kreditiv- & Kontokurant-räkningar	15,741,804:60	Sparkasseräkningar	23,082,664:88
Hos inhemska banker	1,015,943:47	Upp- & Afskrifts- och Kontokuranträkn.	8,237,182:62
» utländska banker ...	475,480:17	Postremissväxlarräkn.	1,238,895:41
Å andra räkningar	1,231,185:06	Till inhemska banker	2,414,970:66
		» utländska banker ...	1,021,941:75
		Å andra räkningar	3,377,122:70
	Kr. 113,994,871:57		Kr. 113,994,871:57

ALLA SNÄLLA BARN
 VÄLSMAKANDE
 HVAR TID
 THULE
 FÅ MORGON OCH AFTON
THULE-CA CAO

Om man så vill, ett bad?
 En något spetsig tingest,
 Men nyttig, oerhördt,
 Ett tyg båd' lätt och vackert,
 Men kanske något skört.
 En fisk som brukar slingra —
 Det tar sig illa ut —
 Och sen vi det berättat,
 Är logogryfen slut.
 Onkel Set.

GÅTA.
 Hvad är det som alla vilja ha och ingen vara?
 E—th.

LÖSNINGAR
 TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 12.
 KONSONANTUTBYTNINGS-GÅTAN:
 Hed, hej! Hel, hem, hes, het.
 BOKSTAFSUPPGIFTEN:
 J
 G A S
 P A P U A
 B A D
 N
 CHARADEN: Ögontröst.
 RÄKNEGATAN: 14 år.

Ordna bokstäfverna till lika ord i de hvarandra motsvarande lod- och vågräta raderna.
 Orden äro: 1) konsonant, 2) nyttjas ibland som räkneord, 3) namn, 4) växer i trädgårdar, 5) har brådtom, 6) skördas om hösten, 7) konsonant.
 Mabel.

Veckans "Svar"

återfinnas å Modebilagens 3:dje och 4:de sidor.
MODEREFERAT. Om våren, då moder Natur uppvaknar ur sin vintersömn, och trädens knoppar begynna spricka ut, börjar äfven den förtjusande damvärlden att röra på sig och helt af inre drift att längta efter någonting nytt, och detta nya är den kommande säsongens toiletter. För att nu för de ärade damerna lösa denna mycket svåra fråga, eller möjligen för att underlätta dess besvarande, sänder oss det mest berömda och kända sidentyg- och broderi-exporthuset Schweizer & Co., kungl. hoflev., Luzern S 3 (Schweiz), följande korta modereferat:
 Det är längesedan sidentygger så allmänt ansågos vara det mest moderna för promenad-, sällskaps- o. aftontolletten som just i år. Isynnerhet äro följande ty-

Køb Schweizer Broderier
 Sändas direkt från Schweiz tull- och portofritt till bostaden.
 Klädningar från Kr. 19.80. Blusar från Kr. 5.65.
 Barnklädningar från Kr. 12.50.
 Bästa Schweizer-broderier på batist, voile, ylle och de modernaste sidentygerna.
 Rekvirera redan i dag. Profver och Pariser-modeplanscher, fäs gratis.
 Profver på våra sista Schweizer-sidentygger äfven gratis på begäran.
Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz).

Läkare och Lärare varna för bönkaffet!
Läkare och Lärare rekommendera "Kathreiner"!
"Det är fråga om Eder hälsa."

LIEBIG'S Köttextrakt
 är ett naturligt hjälpmedel för köket, ty det består uteslutande af koncentrerad buljong, utan några som helst främmande tillsatser. Dess ovanskliga renhet och äkthet står under ständig kontroll af framstående vetenskapsmän.

Det bästa läkemedlet är

ÄKTA BRÖSTKARAMELLER
Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Doktor A. Kjellbergs kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm. Mästersamuelsgatan 70.

Gymnastikdirektörsexamen
afslutas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 18 sept. Prospekt gen. Kapten J. Thulin, LUND.

Professor Cederschiöld behandlar med egna massagemetoder:
Mag-, Tarm- (t. ex. långvarig förstoppning), Reumatiska- och Nerväkommer m. m.

Med. Dr. E. Kleens (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik
(för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 i. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp.

MOMENTAN. Bästa färgmedel för hår och skägg.
År för hälsan oskadligt. Verkan ögonblicklig. Fäller ej vid tvättning. Pris 5 kr. pr. sats.

Javana Lelu det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn.
Pris 6 kr. Franska Parfymmagasinet, 21 Drottninggatan 21, Stockholm.

För röda Händer och alla frostsador, även fleråriga, samt eksem är kylbalsam "Gull" erkänt enda säkra botemedel.

Personer som lida af gallsten blifva fullst. botade med gammal bepröfvad husmedicin, som hjälpt hundratals pers. från mångårigt lidande.

Oatine-Crème är det förnämsta medlet att skydda huden för det skadliga inverkan. Denna kraftiga snöhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar.

SANITAS. Dambindor 95 öre pr. duss., med lifband 1.25. Sticksade från 5 kr. pr. duss.

Lättare arbete i hushållet. Stortvätt kan undangöras på en förmiddag med Castoria-tvål.

TALLBARRSOLJE KARAMELLER. Tillverkade af vår priselönta ÄKTA TALLBARRSOLJE och prima socker.

25-öres påsar o. 50-öres askar säljas öfverallt.

Joh. Lundström & Co A.-B.

KUNGL. HOPLEVERANTÖR. PRIMA ANTHRACIT HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER
Skeppsbron 18, Strandvägen 17, Norr Mälarstrand 22, Söder Mälarstrand

MAGGI'S Buljong-Tärningar äro bäst! 1 Tärning gifver 1/4 liter finfin buljong. Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22.

Andrea Eneroths Handarbetsseminarium. At Kungl. Maj:t godkänd, högre lärarinnekurs. Fullständigaste och grundligaste handarbetslärarinneutbildning.

Trädgårdskurs anordnas för bildade flickor från 10 april till 10 oktober vid Husmoderskolan i Karlstad.

Strängnäs Hushållsskola. Undervisning i matlagning, bakning, konservering, sömnad samt öfriga hemsysslor.

Bokbinderilektioner. Bind Edra böcker själfva. Undervisningen lämnas af Fröken Holmgren.

Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult börjar en ny husmoderskurs på tre månader den 15 april. På grund af skolans utvidgning kan elev numera vinna inträde i husmoderskursen på 1 och 2 månader.

Folkhögskolan Hvilans öfre afdeling för kvinnliga elever börjar 3 mån. kurs 1 maj, afsedd för unga kvinnor, som känna behof af högre allmän och medborgerlig bildning.

Lektioner i Linnesömnad, (äfvén Blusar, Barnkläder m. m.) Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.

Karin Egnér. Eva Egnér.

HÖGSTA PRISET I TILLSKÄRNINGSKONST ÅT KORSETTEN "EVA"

Korsetten "Eva" är sinnrikt konstruerad. Strumpbandens kryssvisa knäppning förminkar tygets slitning vid planschetterna och ökar därigenom korsettens hållbarhet.

Skola på landet.

Privata Realskolan i Kungsör rekommenderar sig i föräldrars och målsmäns åtanke. Skolan är en sexklassig samskola, förberedande till realskoleexamen samt för inträde vid gymnasiet.

Rektor Elias Laurell. Adr.: Kungsör.

Båstads Hafsbad o. Kuranstalt. Säsong 1 juni - 1 september. Naturskönt läge vid foten af Hallandsås, mildt västkustklimat.

Kurs i klädsömnad. Elever mottagas dagligen kl. 11-3. Upplys. i skolans lokal, Grefsgatan, 57. Allm. tel. 224 53.

EUCALYPT återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. Garanterat oskadligt.

Fräkenpomada är det enda absolut säkra medlet att snabbt och utan obehag borttaga Fräknar, Lefverfläckar och Solbränna samt gör den fulaste hy hvit och vacker.

Det bästa hvetemjålet Det modernaste och elegantaste i tyger af hög kvalitet representeras af märket "WELLWOVEN"

Med detta nummer följa gratisbilagorna Iduns Romanbilaga och Iduns Mode- och Handarbetstidning.